

DEBRECZEN

Előfizetési ár szétküldéssel:
HELYBEN:
 Egy hóra 1 korona
 Negyedévre 3
 Egyes szám ára 4 fill.
VIDÉKEN:
 Egy hóra 1 K 50 f.
 Negyedévre 4 K 50 f.
 Egyes szám ára 6 fill.

Megyvenhatodik évfolyam.
235-ik szám.
Vasárnap, 1914 november 1.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Darabos-utca 7. szám. Telefon: 412.
 Lapkiadó Horovitz Zsigmond.

A temetők kapuin

kopogtat a legnemesebb jótékonyosság, hogy a szokásos mindszeri koszorukat váltsuk meg néhány fillérrel és segítsünk a harcmezőn elesett hősök árváin.

Már itt van a halottak napja, amikor a szárazfülepte sírhalmokra üde virágkoszorúk borulnak, s fényes gyertyalángok gyuladnak ki rajtuk. — Az ősz rövidéletű, lágy szirma virágai ráhajolnak a kedves sírdombra simán, gyöngéden, mintha csöndes, kellemes álmot akarnának biztosítani az ott lenn alvóknak, mintha molyhos szirmaik melegével védeni akarnák őket a sirva-bugó, panaszos esti szellő, vagy a mogorván közelgő tél hidege ellen. Csak a gyászoló özvegy, vagy a zokogó árva karjai kulcsolódnak ily gyöngéd szeretettel a porladó férj, vagy szülő kedves fejéjére.

A megtört szívek keserű könnyeit beissza a szárazföld, a sírhalmokra boruló üde virágok elhervadnak. Mégis a temető bus csendjében, az őrlő ényészetben is van valami méla báj, valami megható harmónia.

Most, a halottak csendes ünnepén legyen néma, legyen fönséges a gyász. Fojtsuk vissza szemünk gyémánt könyeit, hogy ne a szárazföldre, hanem szívünk termékeny talajára hulljanak, s ott az irgalmasság cselekedeteinek gyönyörű virágait fakasszák. Ezek a legszebb, legértékesebb virágok, mert ezek hervadhatatlanok.

A halottak csendes ünnepén tűzzünk egy pár ilyen hervadhatatlan virágot is kedveseink sírjára. Csak egy-két virágszálat juttassunk az inségeseknek, csak egy-két virágszál árát áldozzuk szenvedő katonáinkért. E hervadhatatlan virágszálakat az ott lenn lekvők is nagyobb örömmel veszik, édesebb lesz az álmuk, mert ez a lelkük üdvére is szolgál.

A mezők és kertek virágaiból kötött koszorúk elhervadnak, porrá lesznek, de ezekből a hervadhatatlan, jótékony virágokból új élet és melegség fog fakadni, s az élettelenek virágjaikkal új életet fognak adni a haldokló élőknek.

A gyorsan ellobbanó gyertyákból is juttassunk néhányat a szenvedőknek, hogy életük világossága ki ne aludjék.

Mikor elmentek vitéz katonáink, — szuronyaikra, csákójukra, kardjukra tűztük a virágokat; most a holtak sírját ékesítő virágokat áldozzuk nekik s adjuk oda a harcmezőn elesett hősök árváinak.

Igy fakad a holtak sírjáról is — áldás és élet.

Az elesett hősök emléke.

Emlékszó. Hősök albuma. Országos gyászünnep.

Pesti Naplóból vesszük át a következő sorokat:

A hősi halált halt vitézekre ma meghatott szeretettel gondol a magyar nemzet. Az idők multával azonban a legnagyobb érzések is megfakutnak, holott az érettünk elesett hősök emlékét időtlen-időkig meg kell őriznünk. Nemcsak azért, mert ezzel tartozunk nekik, hanem azért is, hogy a magunk számára alkossunk az ő emlékükhöz megőrzésével nemzeti erőforrást.

Röviden vázolni szeretném, hogy miképpen képzelem olyan emlék felállítását, amely ne csak máról-holnapra maradjon meg, hanem álljon addig, amíg magyar szó hangzik, s nevük minden nap szemé előtt legyen a jövő nemzedéknek, mint a legszebb példára figyelmeztető jel.

Allitson fel minden megye és városi törvényhatóság egy-egy művészi és tartós kivitelű **emlékszobrot** a város, vagy a megyei székhely legforgalmasabb pontján. A szobron, amelynek anyaga érc vagy gránát, legyen bevéve a törvényhatóság mindazon fiainak neve, akik a csataterén elestek. A névsort tartalmazó ércablák úgy legyenek elhelyezve a szobron, hogy a neveket mindenki könnyen elolvashassa. A rang feltüntetése talán felesleges. A, b, c. rendben következzenek egymásután a nevek,

Háromszobás utcai lakás azonnal kiadó
Darabos-utca 7. sz.

Rajta, rajta!

Rajta magyar, fel csatáral
 Ellenség tört a hazára:
 Akinek ép karja, szive, —
 Rajta, rajta! Csak előre!

Harci kürt zug rónán, bércen,
 Álljatok fel, harcra készen:
 Akinek ép karja, szive, —
 Rajta, rajta! Csak előre!

Magyarország, édes hazánk,
 Mosoháért el nem adnánk:
 Akinek ép karja, szive, —
 Rajta, rajta! Csak előre!

Meg kell védeni e szent földet,
 Métyen zsenge bölcsőnk rengett:
 Akinek ép karja, szive, —
 Rajta, rajta! Csak előre!

Itt születünk, nevelkedtünk
 Szent tűzénél melegedtünk:
 Akinek ép karja, szive, —
 Rajta, rajta! Csak előre!

És ha isten úgy akarja,
 E szent földön hulljunk sirba:
 Akinek ép karja, szive, —
 Rajta, rajta! Csak előre!

Ellenségünk sokan vannak,
 De nem fáj az a magyarnak:
 Akinek ép karja, szive, —
 Rajta, rajta! Csak előre!

Rántsunk kardot bösz csapásra
 Hadd hulljanak egyre-másra:
 Akinek ép karja, szive, —
 Rajta, rajta! Csak előre!

Hadd érezze a vad horda,
 A magyarnak van még karja:
 Akinek ép karja, szive, —
 Rajta, rajta! Csak előre!

Vaskarunkban kardunk villan,
 Ellenségünk mind elillan:
 Akinek ép karja, szive, —
 Rajta, rajta! Csak előre!

Tudják meg, hogy mi nem félünk,
 Ha csordul is piros vértünk:
 Akinek ép karja, szive, —
 Rajta, rajta! Csak előre!

Mutassuk meg a világnak,
 Nincsen párja a magyarnak:
 Akinek ép karja, szive, —
 Rajta, rajta! Csak előre!

Budapest, 1914. **Vargha László.**

Luhí Erzsébet Gyógyforrás gyomor bajok elleni specifikuzi. A gyomor rendetlen működésénél, gyomorsav túlságos kepződésénél, gyomorégés, büfögés, a gyomor elnyálkásodása, a gyomor és a bél kronikus hurutja alkalmával kitünően beválk: a torok, gége és hörgők idült hurutos állapotban. **Tüdőbajok, vérköpés és vérszegénység** eseteiben kitünő sikerrel alkalmaztatik. Elsőrendű üdítő és asztali ital. Kapható mindenütt.
Főraktár: Fűszerkereskedelmi Részvénytársaságnál Debreczen.

jelezve, hogy mindenki egyformán hős és egy formán érdemes volt, aki hazájáért vérét adta. Az emléksobrok felállításának költségét talán egy csekély mérvű közadó útján lehetne előteremteni, ahol azonban a nagybirtokosok, főpapok önkéntes adományaiból egybegyűlne az összeg, a szegényebb polgárokat az adó alól mentesíteni lehetne.

Egészítse ki az emlékműveket a **hősök albuma**. Ebben legyen benne minden elesett hős, s a neve mellett kora, születési helye, polgári és katonai állása, sebesülése, halálának körülményei és sírhelye. Jusson minden hősnek 20-30 sor nekrológ, s legyen benne lehetőleg az elesettek arcképe is. A hősök albumát, a melyet községenként kellene beosztani, a nagyobb városok külön-külön is megszerkeszthetnék. Jusson aztán belőle egy-egy pé dány minden levéltárnak, közkönyvtárnak, olvasókörnek és iskolának.

De még egyéb kegyeletes gondoskodást is megérdemelnek a hősök. Jelöljön meg a parlament egy napot, s avassa ezt **országos gyásznap** pá, amelyet az egész ország nemzeti és valláskülönbség nélkül üljön meg. Legyen ezen a napon minden községben gyászistentisztelet, utána pedig emlékünnepe, ahol hivatott szónokok méliassák az elesett hősöket. Az egyetemeken és iskolákon ez alkalommal emlékezzenek meg a történelem tanárai az elesettekről és serkentsék az ifjúságot a hősök albumának olvasására.

Ezen a módon lehetne megőrizni a jövő számára a hősök emlékét a legméltóbban, s az áldozat és a munka nem lesz hiábavaló. A nagy idők emléke a lelkeket meg fogja termékenyíteni.

Doleskó Ferenc.

Karácsonyi ládikák a harctéren lévő katonáink részére

A debreczeni állami gyermekmenhely és patronage-egyesület kötelékébe tartozó gyermekek ajándéka!

Társadalmunk minden rétege nemes versenyt fejt ki abban az irányban, hogy a harctéren küzdő katonáinkat mindazokkal a legszükségesebb melegítő ruhákkal és élelmi cikkekkel, amikre a hadvezetőség gondoskodása az adott viszonyok között ki nem terjedhet, a lehetőség szerint elláthassa.

Ezt az áldozatkészséget hazánk jövőjének szempontjából valóban gyümölcsözőleg csak úgy gyakorolhatjuk, ha egyúttal arra is gondot fordítunk, hogy ennek a hazafias áldozatkészségnek fejlődésképes csirái a mai nemzedék gyermekeinek és serdülő fiatalságának szívébe is beoltassanak, s ha ezek fejlődő lelkiéletének egyik alapérzetévé igyekszünk tenni ezt, hogy a haza mindenkorinéz, válságos napjaiban minden fiától és leánytól — még nehéz lemondás árán is — áldozatot várhat el.

Ezt a célt akarjuk szolgálni most, mikor társadalmunknak azokat a megszokott nemes szívű adományait, amiket az elmúlt békés években a debreczeni állami gyermekmenhely és a debreczeni patronage-egyesület kötelékébe tartozó kisdetek karácsonyfája alá helyezett ajándékokra szoktunk fordítani, — ez évben ennek a 600-700 szegény gyermeknek

széreny adományaként a harcoló testvéreinknek elküldendő legszükségesebb élelmi és egyéb cikkek bezerzésére óhajjuk felhasználni.

A karácsonyfát egy kedves kis gyermek ajándékképpen ez évben is költség nélkül fogjuk felállítani, de hiányozni fog alóla a szokásos papirzacskók tartalma (alma, narancs, cukorkák és egyéb kis ajándékok), ami a hasonló örömlökhöz évközben nem juthatott szegény gyermekeknek mindaddig oly élénk örömet tudott szerezni.

Hiányozni fog pedig azért, hogy a karácsonyfa céljaira befolyjni szokott és ez évben is kért jószívű adományokat teljes összegben a harctéren küzdő és vérző katonáinknak a legcélszerűbb cikkekkel (csokoládé, cukor, tea stb.) leendő kisegítésére fordíthassuk. A karácsonyfa alatt elmondandó ünnepies beszéd azután meg fogja értetni az egybegyűlt ünnepiő gyermekesregegel, hogy az ő ilyképpen kitejtelt lemondásuknak, hoztt áldozatuknak érzete boldogítóbb lehet, mint a haza békés napjaiban kapott ajándékaik által felidézett öröm!

Kérve kérem ezért a gyermek karácsonyfa nemesszívű pártfogóit, ugy az egyeseket, mint az egyleteket és intézményeket: juttassák el a karácsonyfa céljaira más években is küldeni szokott pénzadományait már e feikérésésem alapján mielőbb hozzám (Debreczen, Péterfia-utca 68. sz.), mert külön felkérések ez évben költségkímélés okából nem fognak kiküldetni és mert az ajándékládikák a harctérré még a karácsonyi ünnepeket megelőzően csak úgy juthatnak el, ha elküldésük és szétosztásuk iránt már jóval előbb gondoskodhatom.

Az adományok híriapilag fognak nyugtáztatni és ezuttal kétszeresen fogják a hazafias célt szolgálni, mert míg egyfelől enyhülést nyujtanak az értünk harcolóknak, másfelől hatékonyan hozzájárulnak a nyomunkba lépő fiatal nemzedéknek hazafias áldozatkészségre való célludatos lelki neveléséhez!

Weér Györgyné.

Táviratok.

Megkezdődött az orosz-török háború.

Berlin, okt. 30. A Wolf-ügynökség (katonai cenzura által engedélyezve) közli a szeptérvári távirati ügynökség jelentését arról, hogy délelőtt féltiz és féltizenegy óra között egy három kéményű török cirkáló lövöldözte Theodosia városát és vasuti állomását. Megrongálta a görög székesegyházat, a kikötőben lévő raktárakat és a mólót. Egy katona megsebesült. Az orosz külkereskedelmi bank fiókja kigyuladt. Féltizenegyor délnyugat felé eltávozott a cirkáló.

Novoroszkj előtt megjelent a Hamidie török cirkáló és megadásra szólította fel a várost. Bombázással fenyegetve követelte az államvagyon kiszolgáltatását.

Novoroszkjban a török konzult és a török hivatalnokokat letartóztatták. A cirkáló ezután eltávozott. (Min.-elnökség s.-oszt.)

A németek győzelmei.

Berlin, okt. 30. A nagy főhadiszállásról jelentik: Nieuporttól délre, Eysprestől keletre a támadásainkat sikeresen folytattuk. Nyolc gépfegyvert zsákmányoltunk, kétszáz angol elfogtunk.

Az argonnei erdőben csapataink több erőd-házat és támpontot bevettek. Verduntól északnyugatra a franciák sikertelenül támadtak.

Különben nyugaton és keleti hadszíntéren a helyzet változatlan. (Min.-eln. s.-oszt.)

A török hajóhad győzelme az oroszok fölött.

Konstantinápolyból jelentik: Autentikus jelentések szerint ma délelőtt a Fekete-tengeren az orosz flotta megtámadta a török flottát. A harcban egy orosz aknakerakó és egy torpedóuzó elsülyedt. A törökök ezenkívül elfogtak egy orosz szénszállító gőzöst és a rajta levő 13 tisztet és 86 főnyi legénységet elfogták.

Sebastopolt a törökök sikerrel bombázták. (Min.-eln. s.-o.)

Győzelmeink Galiciában.

Budapest, okt. 30. (Hivatalos.) A harc Orosz-Lengyelországban tegnap is szünetelt. A San alsó folyása mentén, Urskotól délre a folyón átkelt nagyszámu ellenséges haderőket heves ütközetek után visszavetettük.

Sary-Sambornál ágyu-tűzünk az orosz löszerraktárt a levegőbe röpítette. Ezen helységtől nyugatra minden fekvő magaslatokon minden ellenséges támadást visszavertünk.

Turkától északkeletre elfoglaltak a csapataink több fontos magaslati hadállást, amelyeket az ellenségnek meneküléssel kellett kiürítenie. Népfölkelőink ezen harcokban sok oroszot elfogtak.

Folyó hó 28-ig a monarkiába internált hadifoglyok összes száma 649 tiszt és 73.179 főnyi legénység, amibe az utóbbi hetek harcaiban ejtett, s a két hadszíntérről még el nem szállított igen számos hadifogly nincsen beszámítva. Höfer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese. (Min.-eln. s.-o.)

A kurdok az oroszok ellen.

Konstantinápoly, okt. 30. Urmia közelében a kurdok már harmadizben támadták meg az orosz csapatokat, a melyeknek **véres veszteségeket** okoztak.

A lázadó kurdok sok ágyút zsákmányoltak és sok katonát, köztük több magas orosz tisztet elfogtak. (N.)

Prémét a katonáknak!

A téli háboru borzalmait ellen katonáinknak prémre van szükségük. Akinek van, küldje a következő címre: Hadsegélyző hivatal Budapest, Váci-utca 36. A posta ingyen szállítja.

NYILT-TÉR

**Járványoknál
s minden
ragályos betegségnél**

kipróbált óvintézkedés.

Mattoni féle

Giesshübler

Savanyú víz

CSASZARFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénés hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszaborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és nárványfürdők; hőleg-, szénsavas- és villamos vizfürdők. — A fürdők kitűnő eredményre használnak főleg csuszabántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelérintányos árak. — Gyógy- és zened. nincs Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az igazgatóság

MOLL-FELE
SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BANTALMAK, gyomorhev, rögzött SZÉKREKEDÉS, májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE
SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós borszesz nevezetesen, mint a fájdalom-csillapító bedörzsöléshez közhvény, csúsz és a megkülönböztetett legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készült gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozásért és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyével van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Védjelmegrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Petroleum

Ha szép világosságot akar szobájában, kérje mindenütt

A „Vacuum Oil Company r.-t.”
Wacite
petroleumát,

amely takarékos használata, kifogástalan égése, nagy világító erejével tűnik ki.

XXXI-ik magyar királyi

JÓTÉKONYCÉLU ÁLLAMSORSJÁTÉK.

Ezen pénzsorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordítottatni. Ezen sorsjátéknak összesen 14886 nyereménye van, melyeknek összes értéke 475,000 Koronára rug készpénzben.

Főnyeremény 200,000 K készpénzben,

		továbbá	
1 főnyeremény	30,000 K	20 nyeremény	á 200 K . 4,000 K
1 „	20,000 „	40 „	á 150 K . 6,000 K
1 „	10,000 „	100 „	á 100 K . 10,000 K
1 „	5,000 „	200 „	á 50 K . 10,000 K
5 nyeremény	á 1000 K . 5,000 „	2500 „	á 20 K . 50,000 K
5 „	á 500 K . 2,500 „	12000 „	á 10 K . 120,000 K
10 „	á 250 K . 2,500 „		
		14886 nyeremény. összesen 475,000 K	

Huzás visszavonhatlanul 1914 december 9-én

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a m. kir. lottójövedéki igazgatóságtól Budapest (Vámpalota) portómentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók valamennyi posta, adó-, vám- és sóhivatálnál, az összes vasúti állomásokon, s a legtöbb dohánytőzsdében és váltóüzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld a M. kir. Lottójövedéki Igazgatóság.

Szabásból lemaradt
posztódarabokat

állandóan vesz minden mennyiségben úgy szortirozva, mint szortirozatlanul

Hugo Koritschner,
Brünn, Hoffgasse.

HOTEL DEAK FERENCZ ELSORANGU CSENDES, SZÁLLO -

Budapest, Aggteleki-utca 7.

Gőzfűtés és minden kényelemmel berendezve.

személyes szobák 3 koronától. 2 személyes szobák 5 kor. 20 fill.

5 perc a keleti pályaudvartól.

80 szoba és kávéház áll a t. közönség rendelkezésére.

Tulajdonos PALLAI MIKSA.

PALACE SZÁLODA

BUDAPEST,
VIII., RÁKÓCZI-UT 43. SZ.

ELSŐRANGU SZÁLLODA, A FŐ- ÉS SZEKVÁROS KÖZPONTJÁBAN.

A legmodernebb berendezéssel, hideg és meleg víz minden szobában. — Fényes hall. — Lakosztályok, fürdőszobával. — 150 szoba, 5 koronától kezdődőleg. — Elsőrendű étterem és kávéház estéknél magas színvonalu hangverseny.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában Debreczei Darabos-utca 7